

om at indskrænke fra den katolske Tid arvede Sogne og forene dem til et, saa er det naturligt, at man ved Slutningen af det 19de Aarhundrede ikke kan lade sig nøje med det samme, og at der derfor særlig paa Hedeegnene, efterhaanden som de bebygges og befolkes i større Omfang end tidligere, er Trang til Kirker og, hvad dermed staar i Forbindelse, Præster og kirkelig Betjening. Dette ville alle finde naturligt. Det kan derfor ikke være nogen Overraskelse for Rigsdagen, at der er forelagt den en samlet Plan om, hvad der i Aarenes Løb, i kortere eller længere Tid, er Trang til over hele Landet i den Henseende. Kun denne Betydning har den forelagte Plan. Det er en Selvfølge, at der ikke er begæret noget Botum om den, og at derfor Folketinget ved at stemme om disse Bevillinger i Aar ikke derfor er bundet til en Fortættelse efter Planen, men jeg tillader mig naturligvis at nære det Haab, at den samme Benvilje, som har ført Udvalgets Flertal til at slutte sig til en Del af de Forslag, jeg oprindelig har stillet — andre har jeg taget tilbage — ogsaa fremdeles vil forstærke sig. For at undgaa Misforstaaelse skal jeg ikke lægge Dølgmaal paa, at den Plan, der er forelagt, vedkommer ikke Hovedstaden. Det er vistnok Folketinget bekendt, at der har været nedsat en Kommission til Overvejelse af de kirkelige Forhold i Hovedstaden og angaaende Kirkebygningers Tilvejebringelse i Hovedstaden, og man maa jo da være forberedt paa, at der i saa Henseende kan fremkomme Forslag og Tanker, som ville udvide denne Plan ud over de Grænser, som her ere dragne. Jeg mener fremdeles, at det er i Overensstemmelse med Rigsdagens og Statsmyndighedernes naturlige Opgave ikke at gøre det til Betingelse, at Midlerne skulle tilvejebringes ved de kirkelige Midler, som have til Præstelønninger. Hvilke Beregninger man end kan have gjort tidligere om, at disse Midler ogsaa skulde være tilstrækkelige til dette, saa er det, som den ærede Ordfører har bemærket, ganske sikkert, at disse Beregninger ikke kunne staa til, og at det ikke kan forventes, at der kan næres nogen grundet Forventning om, at man ved nogen som helst Præstelønningsordning skulde kunne spare Midler af de nu dertil anvendte Fonds, der kunde være tilstrækkelige

til at fyldestgøre de Krav, som efterhaanden ville blive stillede og maa stilles med Hensyn til Kirkebygningers Tilvejebringelse. Som Følge deraf kan jeg ikke skønne, at der vil være nogen Rimelighed i at sætte disse Bevillinger til Forudtæning og Betingelse for, at man enes om en Præstelønningslov, uden at jeg i øvrigt vil udtale mig om Møsteligheden af, at man kunde enes derom.

Det er en Ting, hvorom jeg tidligere har udtalt, at der ikke er Tale om at skyde dette Formaal bort i al Evighed, det vil komme, naar der er rimelig Udsigt til, at der kan tilvejebringes Enighed. Sige saa lidt er der Rimelighed i at stille dette Bevillingspørgsmaal i Forbindelse med Kirkeforfatningspørgsmaalet. Det forholder sig paa samme Maade med Spørgsmaalet om Kirkeforfatningen, som ofte har været fremme og ofte er strandet, at der ingen Rimelighed er i at komme frem med det, førend der en Gang er Udsigt til at komme til Enighed derom. At fremstynde det af særligt Hensyn til denne Sag er der ingen Grund til, thi at fremstynde Spørgsmaalet, før det nævnte Tidspunkt kommer, vil være frugtesløst og blot skabe nye Forviklinger. Hvad disse særlige Bevillinger angaar, som ere tiltraadte, falde de for øvrigt i to Klasser. Ved den ene Klasse er der Tale om Tilskud fra Statskassens Side, medens en væsentlig Del af Udgiften er tilvejebragt af frivillig Vej. Det gælder saaledes om Kirkerne i Løgstør og i Gudhjem, i Hasmark paa Fyn, og det gælder endelig om det Tilskud, som foreslaas til Kapellet i Over-Jeldborg. Ved alle disse Bygninger er der, for saa vidt de ere fuldførte, Skaffet en væsentlig Del af Udgiften til Stede ad privat Vej, og ved dem, der ikke ere udførte endnu, er der tilvejebragt en Sum, som er i det mindste Halvdelen. Hvad Kirken i Løgstør angaar, er Ministeriets Forslag beregnet efter Halvdelen, og den Medtættelse, som Udvalgets Flertal, der ellers har fulgt Ministeriet og givet, hvad det har ønsket, her har foreslaaet af 5,000 Kr., tilvejebringer en Forlegenhed, thi det er ganske sikkert, at det bliver Plus, som derefter maa tilvejebringes ad privat Vej, og det bliver et Spørgsmaal, om det overhovedet kan tilvejebringes, eller om man maa nøjes med at gaa den Vej, at reducere Kirken, hvad der